

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Lassán Csaba ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes elleni közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti perében a Salgótarjáni Munkaügyi Bíróság által meghozott 2.M.794/2008/9. számú jogerős ítélet ellen az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem és a felperes részéről előterjesztett csatlakozó felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

#### **í t é l e t e t :**

A Legfelsőbb Bíróság a Salgótarjáni Munkaügyi Bíróság 2.M.794/2008/9. számú ítéletét abban a részében, amelyben a felperes által fizetendő munkaügyi bírság összegét 500.000 forintra leszállította, hatályon kívül helyezi, és a felperes által fizetendő munkaügyi bírság összegét 200.000 (kettőszázezer) forintra szállítja le.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 5000 (ötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

#### **I n d o k o l á s**

Az alperes elsőfokú hatósága a felperest az általa üzemeltetett több élelmiszerüzletben megtartott helyszíni ellenőrzés, majd az azt követő bizonyítási eljárás lefolytatása eredményeként határozatában a megállapított munkaügyi szabálytalanságok elkövetése miatt 1.000.000 forint munkaügyi bírsággal sújtotta.

A határozat indokolásának 1. pontja szerint megállapítást nyert, hogy a felperes ... szám alatti ... számú élelmiszerüzletében 2008. május 12-én, Pütkösd hétfőn 8 munkavállalót foglalkoztatott. Ezzel megsértette az Mt. 125. § (1) bekezdésében foglaltakat, miszerint munkaszüneti napon a munkavállaló csak a megszakítás

nélküli munkarendben, vagy a rendeltetése folytán e napon is működő munkáltatónál, illetőleg ilyen munkakörben foglalkoztatható, az étel- és vendéglátás-ipari vállalkozások esetében azonban ezek a feltételek nem valósultak meg. A munkavállalók a rendkívüli munkavégzésük ellenértékét a havi munkabérükkel együtt megkapták.

A határozat indokolásának (a felülvizsgálat tárgyát nem képező) 2. pontja szerint a foglalkoztató az Mt. 140/A. § (1) bekezdésének rendelkezését is megszegte, mivel megállapítást nyert, hogy a 42., 5. és 13. számú étel- és vendéglátás-ipari vállalkozásokban a munkavállalók rendes és rendkívüli munkavégzéssel kapcsolatos adatokat nem vezettek.

Az elsőfokú hatóság az alkalmazásra kerülő jogszabályok felsorolásával az 1. pontban megállapított szabálytalanság elkövetése miatt 800.000, a 2. szerinti esetben pedig 200.000 forint munkaügyi bírságot állapított meg, melynek során a megsértett jogszabályok és az érintett munkavállalók számát, az okozott jogellenes állapot időtartamát, továbbá azt a mérlegelési szempontot vette figyelembe, hogy a munkavállalókat anyagi hátrány nem érte.

A felperesnek a határozat ellen benyújtott fellebbezését az alperes másodfokú hatósága megalapozatlannak találta, és határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében a jogerős közigazgatási határozatnak az elsőfokú határozatra kiterjedő hatályon kívül helyezését kérte.

A munkaszüneti napon való foglalkoztatáshoz kapcsolódóan arra hivatkozott, hogy az elsőfokú hatóság a megsértett jogszabályt pontatlanul idézte, a tényállás megítélése szempontjából releváns rendelkezést és az ahhoz fűző miniszteri indokolást figyelmen kívül hagyta. A másodfokú hatóság a megjelölt jogszabályt pontosította, de nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy P. turisztikai szempontból kiemelt jelentőségű, a T. tó legfontosabb idegenforgalmi települése, és az ellenőrzéssel érintett étel- és vendéglátás-ipari vállalkozás az önkormányzat felkérésének megfelelően tartott nyitva.

A Salgótarjáni Munkaügyi Bíróság a 2.M.794/2008/9. számú ítéletében az alperes 2008. szeptember 19-én kelt másodfokú határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - akként változtatta meg, hogy a felperes által fizetendő munkaügyi bírság összegét 500.000 (ötszázezer) forintra leszállította.

A munkaügyi bíróság a döntése meghozatalánál figyelembe vette a regionális idegenforgalmi bizottságok, valamint a regionális idegenforgalmi bizottságok munkaszervezetének feladatairól szóló 28/1998.(V.13.) IKIMN rendelet mellékletében foglaltakat, amely a

Magyar Köztársaság nevesített idegenforgalmi régióinak megnevezését és területi felosztását tartalmazza. A rendelet melléklete - többek között - ilyenként jelöli meg a T. tavi idegenforgalmi turisztikai régiót és a hozzátartozó kiemelt turisztikai jelentőségű településeket, köztük P.-t. Figyelembe vette továbbá P. Önkormányzat Polgármesteri Hivatala jegyzőjének a felpereshez intézett megkeresését, melyben kérte, hogy a lakosság és az idegenforgalom zavartalan ellátása érdekében a kiemelt időszakokban (Pünkösdi május 11-12. és augusztus 20-ai ünnepnap) a ... bolt nyitva tartásával járuljon hozzá a rendezvények és programok sikeres lebonyolításához.

A munkaügyi bíróság az eset összes körülményeit, az Mt. 125. § (2) bekezdéséhez fűzött miniszteri indokolásban foglaltakkal összevetve arra a jogkövetkeztetésre jutott, hogy a perbeli esetben a település vezetése által megítélt erre vonatkozó igény indokoltá tette az üzlet ünnepi nyitva tartását. Megalapozottnak minősítette viszont az Mt. 140/A. § megsértése miatti marasztalás körében az alperesi határozatot.

Az alperes felülvizsgálati kérelme - tartalmát tekintve - a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezésére és a felperes keresetének teljes elutasítására, valamint a költségekben való marasztalására irányult.

Azzal érvelt, hogy az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott arra, miszerint a törvénnyel kapcsolatos miniszteri indokolás nem része a jogszabálynak, annak normatív funkciója - tartamától teljesen függetlenül - nincs, és nem minősül az állami irányítás jogi eszközének sem. A munkaszüneti napokra vonatkozó jogi szabályozás alapja, hogy az évszázados vallási és nemzeti hagyományokon alapuló vallási és jeles nemzeti események méltó megünneplését lehetővé tegye a munkavállalók számára, amit a felperesnek a munkaszüneti napi nyitva tartáshoz fűződő gazdasági érdeke nem írhat felül. A p.-i élelmiszerüzlet nem minősül megszakítás nélküli munkarendben, vagy a rendeltetése folytán e napon is működő munkáltatónak, ezért a munkaügyi bíróság a jogszabályoknak megfelelő közigazgatási határozatokat helyezett részben hatályon kívül.

A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében - tartalma szerint - a jogerős ítélet részben hatályon kívül helyezését és a munkaügyi bíróság összegének 200.000 forintra történő leszállítását, valamint az alperesnek a költségeiben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a munkaügyi bíróság a jogalap tekintetében a jogszabályoknak megfelelő határozatot hozott, tévedett azonban, amikor a bíróság összegét csupán 500.000 forintra szállította le, mivel az elsőfokú közigazgatási határozatból megállapíthatóan munkaszüneti napon való foglalkoztatás miatt a hatóság 800.000

forint bírságot szabott ki vele szemben. Felülvizsgálati ellenkérelme egyebekben a jogerős ítélet hatályában való fenntartására és az alperesnek a költségeiben való marasztalására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet és a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem alapos, a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme alapos az alábbiak szerint.

Az Mt.-nek a perrel érintett időben hatályos 125. § (1) bekezdés a) pontja szerint munkaszüneti napon a munkavállaló a megszakítás nélküli munkarendben vagy a rendeltetése folytán e napon is működő munkáltatónál, illetve munkakörben foglalkoztatható. Ettől érvényesen eltérni nem lehet.

Ugyanezen § (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy az (1) bekezdés alkalmazása szempontjából mikor minősül a munkáltató, illetve a munkakör munkaszüneti napon rendeltetése folytán működő munkáltatónak, illetve munkakörnek.

Eszerint - többek között - a munkáltató, illetve a munkakör akkor minősül a munkaszüneti napon rendeltetése folytán működő munkáltatónak, illetve munkakörnek, ha a tevékenység során nyújtott szolgáltatás e napon történő rendszeres igénybevétele a munkaszüneti naphoz közvetlenül kapcsolódó helyben kialakult, vagy általánosan elfogadott társadalmi szokásokból eredő igény alapján kerül sor.

E törvényi feltételek megvalósulásának vizsgálata és megállapítása a jogalkalmazóra hárul.

A perben a felperes bizonyította a T. tó melletti P. kiemelkedő turisztikai jelentőségét, és az érintett munkaszüneti nap rendezvényeihez kapcsolódó helyben kialakult igényt (2008. április 24-ei jegyzőkönyvi levél). Kétségtelen, hogy az Mt. 125. §-át módosító 2001. évi XVI. törvény miniszteri indokolásának nincs normatív ereje, azonban jogszabály nem zárja ki, hogy a bíróság a bizonyítékok szabad mérlegelése és összevetése során az eset összes körülményeinek mérlegelése, és a jogszabály helyes értelmezése körében az abban foglaltakat is figyelembe vegye. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a munkaügyi bíróság jogi álláspontjától eltérő álláspontját a vallási és jelentős történelmi eseményekhez fűződő munkaszüneti napok méltó megünneplése lehetőségének általános társadalmi igényével indokolta, amelynek azonban nem mond ellent a munkaügyi bíróságnak a bizonyítékok mérlegelése alapján az

Mt. 125. § (2) bekezdése szerinti törvényi feltételek fennállásának megállapítása.

A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésének nincs helye, jogszabálysértést csak az azokból levont kirívóan okszerűtlen vagy iratellenes megállapításon alapuló következtetés valósít meg, a Legfelsőbb Bíróság azonban az ügy érdemére kiható, a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütköző jogszabálysértést nem tárt fel.

A felperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmében megalapozottan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú hatóság a bírság összegét a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény (Met.) 7. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával jogsértésenként külön-külön állapította meg, nevezetesen az 1. pontban és a felülvizsgálati eljárás tárgyát is képező szabálytalanság miatt 800.000, míg a felülvizsgálati kérelemmel nem érintett szabálysértés (az Mt. 140/A. § megsértése) miatt 200.000 forint összegben. Erre figyelemmel - jogalap hiányában - az elsőfokú bíróságnak a felperest a 800.000 forint bírság teljes összege alól mentesítenie kellett volna.

A fentiekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával a jogerős ítéletet abban a részében, amelyben a felperes által fizetendő munkaügyi bírság összegét 500.000 forintra szállította le, hatályon kívül helyezte, és az ítélet egyéb rendelkezését hatályában fenntartva a fizetendő bírság összegét 200.000 forintra leszállította.

A felülvizsgálati eljárási költség viseléséről a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett.

A felülvizsgálati eljárásban a felperes pernyertes lett, ezért a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján a felülvizsgálati eljárási illetéket az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontban foglaltakra is figyelemmel az állam viseli.

Budapest, 2010. szeptember 8.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke, Dr. Földényi Gyuláné s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírószági tisztviselő

